

На основу члана 90. Закона о заштити на раду („Службени гласник СРС”, бр. 21/78, 23/78, 22/79 и 10/85), а по прибављеном мишљењу Савеза синдиката Србије, Привредне коморе Србије и надлежних републичких органа,
Републички комитет за рад, доноси

ПРАВИЛНИК
о посебним мерама заштите на раду у шумарству
(„Службени гласник СРС”, бр. 33/8)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се посебне мере заштите на раду у шумарству које се односе на: обављање послова, односно радних задатака на отвореном простору у шумарству; обављање послова, односно радних задатака са посебним условима рада у шумарству; коришћење оруђа за рад објеката, опреме и других средства рада у шумарству.

Члан 2.

Под пословима на отвореном простору у шумарству (у даљем тексту: послови на отвореном простору) у смислу овог правилника сматрају се: узгој шуме, сеча стабала, израда, пренос, манипулација и ускладиштење дрвних сортимената; уређивање шума: брање шумског семена у крунама стабала; смоларење и руковање опасним и штетним материјама код заштите шумског биља, дрвећа и дрвних сортимената.

Сви радови на отвореном простору у шумарству у смислу става 1. овог члана обављају се под стручним надзором одговорног радника.

Члан 3.

Под пословима са посебним условима рада у шумарству, у смислу овог правилника, сматрају се: сеча и обрада дрвних сортимената, руковање опасним и штетним материјама у заштити шумског биља, дрвећа и дрвних сортимената, брање шумског семена у крунама стабала и другим пословима за које се самоуправним општим актом у организацији утврди да су послови који се обављају под посебним условима рада.

II. ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ О МЕРАМА ЗАШТИТЕ НА РАДУ

Члан 4.

Радови на искоришћавању шуме могу да се изводе кад су у складу са елаборатом о уређењу и извођењу радова, обезбеђене следеће мере заштите на раду:

1. да је одређено место размештаја и ускладиштавања трупаца, обловине, огревног и другог дрвета;
2. утврђен правац и начин извлачења трупаца и других дрвних сортимената;
3. утврђен поступак рада при обарању стабала;
4. утврђен поступак и начин утовара и истовара дрвних сортимената и других материјала;
5. да су предвиђене мере забране присуства незапослених лица на местима сече стабала и извођења других радова (постављање посебних ознака, звучних сигнала, присуство дежурног радника и др.);

6. да је одређено место, простор и начин размештаја грађевинског материјала за изградњу шумских комуникација, објеката и др.;
7. да су изграђени и уређени објекти и простор за чување опасних материја и материјала (нафтни деривати, експлозив, каписле, фитиљи и др.);
8. да је утврђен начин преношења и употребе нафтних деривата, експлозивних материјала и хемијских средстава за заштиту шумског биља и дрвних сортимената на радилишту;
9. да је утврђен начин обележавања и обезбеђења опасних зона на радилишту;
10. да је одређено место за смештај оруђа за рад, опреме, алата и сточних запрега;
11. да су уређене електричне инсталације за погон и осветљење на шумским радилиштима;
12. да је утврђен начин заштите радника од пада са висине;
13. да је утврђена врста и количина средстава за личну заштиту радника који раде на пословима са посебним условима рада;
14. да су утврђене мере безбедности за време сече стабала у близини објеката, прометних путева, електроенергетских водова и др.;
15. да је утврђен начин организовања дојавне службе и службе за пружање прве помоћи и хитне медицинске помоћи на радилиштима;
16. да је утврђен начин организовања смештаја, исхране и превоза радника на места и са места рада; и
17. да су утврђене и друге мере неопходне за заштиту радника на раду у шумарству.

Члан 5.

Уколико се приликом извођења радова на искоришћавању шуме користе шумске жичаре организација планом утврђује мере заштите на раду које се примењују приликом монтаже, односно демонтаже жичаре, а нарочито:

1. поступак и редослед монтаже и демонтаже шумске жичаре и организацију рада шумском жичаром (утврђивање уздужног профила, начин сидрења носећег ужета, место и начин сидрења моторног витла, утврђивање натегнутости ужета и др.);
2. локација и уређење утоварне и истоварне станице;
3. средства и начин споразумевања радника који раде на жичари.

Члан 6.

Шумски путеви морају бити прилагођени могућностима и захтевима возила за превоз дрвних сортимената, што се утврђује приликом прегледа пута од стране стручне комисије организације.

После прекида коришћења шумског пута и после временских непогода пут се мора поново прегледати.

Члан 7.

Послове са посебним условима рада у шумарству обављају најмање два радника на међусобној удаљености са које се могу у свако време видети или на други начин непосредно комуницирати.

При обављању послова из става 1. овог члана радници се распоређују тако, да могу безбедно обављати радне операције и да се међусобно не ометају у раду.

Члан 8.

Послови са посебним условима рада не могу да се обављају у условима у којима се угрожава безбедност радника (за време јаких ветрова, интензивних атмосферских падавина, атмосферских пражњења - грмљавине, кад постоји опасност од лавина, по мраку, за време густе магле, на поплавленим теренима и др.).

III. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О МЕРАМА ЗАШТИТЕ НА РАДУ

1. Сеча стабала

Члан 9.

Пре почетка сече и обраде стабала и израде дрвних сортимената на видан начин одређују се секачке линије.

Радници који обављају послове сече стабала и израде дрвних сортимената раде на удаљености од најмање две дужине највишег стабла на радилишту.

Члан 10.

У секачкој групи раде најмање два радника, а рад се организује тако да се радници смењују у појединим фазама рада.

На сечи и обради стабала моторном тестером радник може радити најдуже два часа непрекидно, односно четири часа са одговарајућим прекидима у току једног дана.

Под непрекидним радом у смислу става 2. овог члана подразумева се рад са моторном тестером када је она у функцији.

Члан 11.

Рад у секачким групама врши се под надзором радника који непосредно руководи секачким групама на радилишту, одређује општи смер обарања стабала и врши надзор за све време обављања радова на сечи и обради стабала и других сортимената.

Члан 12.

Пре сече стабла, секач утврђује смер пада стабла узимајући у обзир опасности које му прете, посебно у условима густе састојине стрмог и стеновитог терена нагнутих, шуљких, делимично сасушених стабала и стабала са једностраном круном.

Утврђивање смера пада стабла врши се у зависности од тежишта стабла, могућности удаљавања секача у току рушења стабла, даље обраде обореног стабла услова извлачења дрвних сортимената и природних препрека. Обарање стабла врши се на начин који онемогућава да дође до укљештења (зауставе).

У случајевима укљештења (зауставе), укљештена стабла обарају се на безбедан начин употребом одговарајућих техничких помагала (трактором, чекрком, каблом, цапинама, чакљама, полугама и сл.).

Руководилац секачких група одређује и руководи поступком обарања укљештеног, шуљег или трулог стабла.

Секачка група и руководилац групе не смеју напустити место сече, док не оборе укљештено стабло, или док опасно место видно не обележе знацима упозорења.

Члан 13.

Сеча стабала на стрмом терену врши се од подножја према врху, при чему није дозвољен истовремени рад једне групе секача изнад друге.

Члан 14.

Секач може да приступи сечи стабла, кад се:

- уклоне суседна трула стабла и стабла која прете падом на удаљености од најмање две висине стабла које се обара;
- терен очисти;
- изврши провера слободно висећих грана у круни стабла које се обара и суседних стабала;
- одреди смер повлачења секача и других радника;
- у простору око стабла и на смеру повлачења уклоне све препреке;
- обезбеди заштита свих лица од отискивања стабла и другог материјала.

Члан 15.

При обарању стабла у близини или изнад објеката као што су: стамбене зграде, електроенергетски водови, прометни путеви и др. предузимају се одговарајуће мере безбедности за заштиту од пада стабала, отискивања стабала и другог материјала на те објекте.

Члан 16.

На страни на коју треба да падне стабло, на пању се прави клинасти засек дубок $1/3$ до $1/4$ пречника чији угао износи приближно 35° из којег се очисте сви остаци дрвета, а рез тестере са супротне стране мора бити благо нагнут ($2^\circ - 5^\circ$) према засеку и завршава се на 3-5 cm изнад доњег руба засека.

Између реза и клинастог засека на месту реза стабла оставља се одговарајућа преломница (перо) ширине 2-6 cm зависно од дебљине стабла.

Члан 17.

За одређивање смера пада стабла употребљавају се клинови од тврдог дрвета, пластике или лаког метала. Употреба секире као клина није дозвољена.

Смер пада стабла може се одредити у другим механичким средствима за нагињање.

При сечи стабла могу се користити ребрасти клинови од лаког метала, комбиновани (дрво-метал) и други клинови уз употребу дрвеног или пластичног маља.

Пре завршеног набијања клина вади се моторна тестера из прореза.

Члан 18.

Није дозвољено пењање на полуоборено стабло које се у паду зауставило, као ни на стабло на коме се оборено стабло зауставило.

Није дозвољено рушење једног стабла помоћу другог, вађење стабла заједно са пањем (котличење) и сеча при дну шупљих или трулих стабала за време ветра и истовремено подсецање и подрив више стабала. Ако је на једном пању израшло више стабала приликом сече свако стабло се обара појединачно.

2. Рад у круни стабла

Члан 19.

При раду у круни стојећег (дубећег) стабла, као што је кресање или сеча грана и брање шумског семена примењују се прописане мере за безбедан рад радника на висини.

При обављању радова у смислу става 1. овог члана, зависно од радње операције, радници користе:

- комбинезон као заштитну одећу;
- гумену обућу са ребрастим ђоном;
- шлем;
- заштитне рукавице;
- средства за заштиту слуха;
- сигурносни појас, ужад причвршћену за сигурносни појас и појас за причвршћивање моторне тестере за грану стабла;
- куке за пењање и силажење (пењалице односно одговарајуће лестве).

Радник који се налази у круни стабла уговореним знацима одржава везу са радницима на земљи. За време обављања радова у круни стабла није дозвољено задржавање радника у простору испод круне.

3. Моторне тестере и машине за механизовану сечу и обраду дрвета

Члан 20.

Моторне ланчане тестере које се користе за сечу стабала и израду дрвних сортимената морају да испуњавају услове прописане техничким нормативима за примену моторних ланчаних тестера (пила) у шумарству.

Члан 21.

Моторне тестере се редовно одржавају у складу са упутством произвођача.

За сечу и израду дрвних сортимената могу се користити само моторне тестере које имају уграђену кочницу ланца.

Члан 22.

Радник задужен за употребу моторне тестере дужан је да пре употребе пажљиво прегледа и утврди количину уља за подмазивање, чистоћу филтера за ваздух и исправност:

- ланца тестере (да ли је правилно затегнут и да ли су зупци наоштрени);
- водилице тестере и погонског зупчаника;
- кочнице и хватача ланца;
- издувног лонца и пригушивача буке; и
- осигурача полуге гаса.

Члан 23.

Поправку моторне тестере врши стручни радник у радионици или на терену уколико за то постоје услови.

Члан 24.

При раду са моторном тестером радници се придржавају следећег:

1. пре пуштања у рад, моторна тестера мора бити очишћена од трагова горива, мазива и прљавштине;
2. провера затегнутости ланца може се вршити само кад мотор тестере није у погону;
3. секач моториста заузима стабилан положај за рад са моторном тестером;

4. секач моториста пуштање тестере у рад врши након што се сва лица удаље најмање 2 м од њега;
5. укопчавање ланца тестере врши се непосредно пре тестерисања;
6. моторна тестера се ставља у погон само у случају кад је ланац тестере искључен;
7. при пуњењу резервоара тестере горивом забрањено је пушење и употреба отвореног пламена;
8. тестера се може преносити са једног места рада на друго само кад је мотор тестере ван погона, а приликом дужег ношења водилица и ланац тестере морају бити заштићени навлаком;
9. забрањено је прелажење преко моторне тестере док је мотор тестере у раду.

Члан 25.

Машином за механизовану сечу и обраду дрвета може управљати радник који је квалификован за обављање тих послова;

При раду машине за механизовану сечу и обраду дрвета остали радници морају бити на безбедној удаљености од места рада машине.

4. Израда дрвних сортимената

Члан 26.

Израда дрвних сортимената обухвата: кресање грана, скидање коре, пресецање, односно трупљење стабла, цепање и слагање.

Обради посеченог стабла приступа се пошто му се обезбеди стабилан положај.

Обрада обореног стабла на нагнутом терену врши се тако да се радник налази са горње стране стабла.

При трупљењу стабла и изради огревног и другог кратког дрвета на стрмом терену, радници заузимају такав међусобни положај да се не смеју налазити једни изнад других.

Ако овим правилником није друкчије одређено, пресецању обореног стабла може се приступити тек пошто се окрешу гране на круни, уз примену одговарајуће технологије пресецања грана (нормални, убодни, лепезасти рез и др.).

Обрада стабла не може се вршити кад се стабло налази у води и на нагнутом терену на коме се не може обезбедити неопходна стабилност стабла при обради.

Члан 27.

Кресање грана по правилу врши се на супротној страни стабла од места на коме се радник налази. Гране дебљих стабала које се налазе са доње стране стабла крешу се по завршетку трупљења, а гране тањих, након окретања стабла помоћу цапина или обртача.

Члан 28.

Покретање, односно премештање обловине врши се окретаљкама и полугама, гурањем обловине од себе.

Цепање обловине у дрвне сортименте врши се употребом секире, клинова и дрвених маљева који су на горњим крајевима стегнути гвозденим обручима.

5. Извлачење дрвених сортимената до стоваришта

Члан 29.

Извлачење дрвених сортимената од радилишта до помоћног или главног стоваришта, обавља се механизовано или помоћу сточне запреге.

Правац и начин извлачења трупаца и других дрвених сортимената одређује одговорни радник на основу извођачког плана газдовања и елабората о уређењу радилишта.

а) Путеви

Члан 30.

Зависно од утврђеног начина извлачења трупаца и других дрвених сортимената уређују се путеви који морају бити означени, безбедни и без препрека на самом путу и до висине механизованог средства, односно сточне запреге.

Други елементи пута (ширина, нагиб, правац) и правци извлачења одређују се према техничким могућностима средстава за механизовано извлачење, односно могућностима сточне запреге.

Члан 31.

Извлачење трупаца и других дрвених сортимената започиње по добијању уговореног знака за почетак рада.

Члан 32.

При извлачењу трупаца и других дрвених сортимената на стрмом и клизавом терену, пут (влак) мора бити присут материјалом који спречава неконтролисано клизање терета.

За спречавање неконтролисаног клизања трупаца и других дрвених сортимената могу се употребљавати ланци.

Члан 33.

Није дозвољено присуство радника и других лица на линији вуче, уз возача, или на трупцима и другим дрвеним сортиментима који се извлаче.

б) Извлачење сточном запрегом

Члан 34.

Приликом извлачења трупаца и других дрвених сортимената на стрмом и нагнутом терену радници који управљају сточном запрегом налазе се изван зоне опасности уз запрегу.

При извлачењу трупаца и обловине на стрмом терену сточном запрегом употребљава се запрежна руда која обезбеђује сигуран рад радника.

На стрмом делу пута може се налазити само једна запрега.

Члан 35.

При извлачењу трупаца и обловине радник који управља запрегом мора имати цапин за покретање терета. Један радник може пратити само једну запрегу.

Члан 36.

Кад се извлачење трупаца и других дрвених сортимената врши сточном запрегом могу се користити само запрежна кола са исправном кочницом.

При извлачењу трупаца на стрмом терену, који су дужи од габарита запрежних кола, поред радника који управља запрегом налази се и радник који рукује кочницом (кочничар).

Члан 37.

На стрмом и нагнутом терену пут за извлачење обезбеђује се тако да приликом извлачења трупци и обловина који се извлаче не могу да исклизну са стазе.

в) Извлачење трактором

Члан 38.

За извлачење трупаца и других дрвених сортимената могу се користити само трактори који имају одговарајуће прикључке, опрему и сигурносни рам.

Члан 39.

За извлачење трупаца и других дрвених сортимената могу се користити само трактори чија је кабина изграђена тако да штити возача, односно сувозача од временских непогода, ниских и високих температура, падајућих и висећих грана, удара обловине и у случају превртања трактора. На прозорима и ветробрану кабине мора бити уграђено стакло које омогућава добру видљивост, нарочито према прикључним оруђима и које у случају лома неће угрозити возача, односно сувозача.

Седиште возача мора да буде причвршћено и са ослонцем за леђа, а педала трактора са стране израђена тако да онемогући склизнуће ноге возача.

На тракторима гусеничарима, гусенице у дужини кабине морају бити наткривене чврстим лимом.

Члан 40.

За рад на теренима са нагибом већим од 20 ° могу се користити само трактори који имају показивач угла нагиба (нивелман) са обележеним тачкама дозвољеног и критичног нагиба (угао нагиба под којим долази до превртања).

Приликом спуштања терета попречно по падини терена са нагибом већим до 15 ° гуме на точковима трактора обезбеђују се ланцима.

Члан 41.

Трактором може управљати само радник који је квалификован за управљање трактором и његовим прикључцима.

Пре почетка рада возач трактора мора упознати пут којим ће се извлачити трупци и други дрвни сортименти.

Возач трактора дужан је да се придржава упутства произвођача за руковање трактором, нарочито у погледу дозвољеног оптерећења.

г) Извлачење жичаром

Члан 42.

За извлачење, односно пренос трупаца и других дрвних сортимената могу се користити само шумске жичаре које су пројектоване и изграђене у складу са прописима о заштити на раду и југословенским стандардима.

Члан 43.

Шумска жичара се може пустити у рад само кад се претходно испита и њену употребу одобри стручна комисија организације.

Члан 44.

За утовар и истовар дрвних сортимената који се транспортују шумском жичаром изграђују се утоварне и истоварне станице које су међусобно повезане одговарајућим средствима за комуникацију (телефон, радио-веза, одговарајућа сигнализација и сл.).

Превоз шумском жичаром одвија се уз употребу сигнала утврђених планом мера из члана 5. тачка 3. овог правилника. Сигнали морају бити јасни а њихове ознаке истакнуте на видном месту утоварне и истоварне станице.

Радници који раде на траси жичаре морају бити упознати са утврђеним сигнаlima.

Члан 45.

Кад се услед нагомилавања дрвних сортимената на утоварној, односно истоварној станици или на други начин доведе у питање даљи безбедан утовар или истовар, одговорни радник обуставља рад шумске жичаре.

Члан 46.

Шумска жичара и витла могу се оптеретити само до оптерећења које је одредио произвођач, а дозвољена тежина терета видно се обележава на месту утовара.

Члан 47.

Шумском жичаром није дозвољен превоз људи. Изузетно, уз писмени налог одговорног радника жичаре, жичаром се могу превозити само радници који је одржавају и поправљају. За одржавање шумске жичаре радницима се обезбеђују корпе и друга помагала за безбедан рад.

За време поправке шумске жичаре, жичара не сме бити оптерећена теретом.

Члан 48.

За време преношења терета шумском жичаром није дозвољено прелажење и задржавање радника на траси жичаре.

На траси жичаре постављају се видљива упозорења на опасност. Саобраћајнице и други објекти који се налазе испод шумске жичаре обезбеђују се (прекривају) одговарајућим штитом.

У случају укрштања жичаре са електроенергетским водовима, у погледу мера заштите на раду, примењују се технички прописи за електроенергетске водове.

д) Извлачење - отпрема рижом

Члан 49.

Отпрема дрвних сортимената може се обављати рижом.

При отпреми дрвних сортимената рижом радници се распоређују на безбедна места, а међусобно се споразумевају уговореним знацима.

Код уста риже постављају се ознаке до које дубине радници могу силазити у уста риже и знаци забране задржавања.

Члан 50.

Ситно дрво (огревно, јамско и др.) може се слагати код уста рижа у сложајеве (витла) до висине од 2 м.

У непосредној близини уста риже трупци припремљени за отпремање морају бити сложени у само једном реду.

Пре отпреме, дрвни сортименти се уредно слажу тако да приликом убацивања у рижу не може доћи до њиховог померања и угрожавања радника.

Члан 51.

Сигуран транспорт рижом, обезбеђују се:

1. повећањем висине странице риже, проширењем и продубљењем риже на спољној страни кривине;
2. подизањем довољно јаким и високих бочних ограда код прелаза риже преко путева, бујичњака, брана и других објеката;
3. обезбеђењем одговарајућих безбедних пешачких прелаза преко риже;
4. обезбеђењем уста риже уређајем који спречава да дрво само крене низ рижу;
5. обезбеђењем одговарајућих средстава и начина за комуникацију (радио-веза, телефон и сл.).

Члан 52.

У условима постојања поледице и недовољне видљивости отпрема дрвних сортимената рижом није дозвољена.

У случају настанка оштећења или другог недостатка на ризи, рад се обуставља и може се наставити тек по отклањању насталог недостатка.

6. Стоваришта дрвних сортимената

Члан 53.

Дрвни сортименти утоварују се, истоварују, складиште и чувају на главном и помоћном стоваришту.

За стовариште из става 1. овог члана користе се равни терени или терени са нагибом до 15 °, очишћени од дрвећа, грана, камења и других предмета који могу да ометају рад радника на стоваришту.

Простор главног стоваришта мора бити ограђен и означен одговарајућим знацима упозорења.

При ноћном раду, стоваришни простор на местима рада мора бити осветљен светлошћу јачине најмање 75 лукса.

Сви радови на стовариштима одвијају се под надзором одговорног радника стоваришта.

Члан 54.

На стовариштима дрвни сортименти се ређају у стабилне сложајеве.

Стабилност сложаја целулозног, дестилационог, огревног и другог кратког дрвета (у даљем тексту: просторно дрво), обезбеђује се тако што се његови крајеви слажу унакрст или тако што се крајеви сложаја осигуравају подупирачима.

Члан 55.

Ако се манипулација са просторним дрветом обавља ручно, висина сложајева просторног дрвета може бити до 2 м, а пролази између сложајева најмање 1,5 м ширине.

Члан 56.

Ако се манипулација обавља механизовано, просторно дрво може да се слаже највише до 4 м висине.

Између сложеног дрвета није дозвољено кретање радника.

Члан 57.

Сложајеви трупаца и друге обловине не смеју бити виши од 3 м и морају се осигурати подупирачима.

Није дозвољено слагање трупаца и друге обловине на терену чији је нагиб већи од 10° а косина сложајева не сме бити већа од 30°.

7. Утовар, истовар и превоз дрвних сортимената

Члан 58.

Утовар и истовар просторног дрвета у транспортно средство може да се врши ручно и механизовано. При ручном утовару просторног дрвета послове утовара обављају најмање два радника.

Утовар и истовар трупаца и друге обловине у транспортно средство врши се механизовано. Изузетно, у случају кад се обловина налази изнад утоварне површине возила на висини од 1 м рачунато од утоварне површине, утовар обловине може се вршити и ручно, уз употребу одговарајућих помагала.

Скидање трупаца и друге обловине са сложајева и транспортних средстава обавља се са врха ка подножју сложаја.

Члан 59.

За време утовара и истовара дрвних сортимената моторно и друго возило у које се врши утовар, мора бити закочено и осигурано од покретања подметачима, а погонски мотор искључен из рада.

Уколико се утовар, односно истовар врши на стрмом терену, возила се обезбеђују од превртања.

Утовар, односно истовар дрвних сортимената из запрежног возила може се вршити само кад је стока испрегнута.

Члан 60.

Превоз дрвних сортимената обавља се возилима која су прилагођена за ту намену.

Превоз просторног дрвета врши се возилима сандучарима или другим возилима уз одговарајуће обезбеђење терета.

Висина терета на возилима из ст. 1. и 2. овог члана не сме прелазити висину уграђених стубаца за осигурање терета, односно висину ограда товарног дела возила.

Члан 61.

За обезбеђење потпуне стабилности терета при превозу обловине користе се одговарајући ланци, челична ужад, кламфе и сл.

На возилу намењеном за превоз обловине, просторног дрвета или другог дрвног сортимената није дозвољен превоз радника.

Члан 62.

Утовар, односно истовар дрвних сортимената дизалицама могу обављати само радници који су квалификовани за такав рад.

У циљу обезбеђења моторног возила и дизалица од превртања, приликом утовара и истовара дрвних сортимената код моторних возила са уграђеним дизалицама и код самоходних дизалица користе се уграђени ногари ослоњени на чврсту подлогу.

Члан 63.

Тежина терета чији се утовар врши не сме прећи дозвољену границу оптерећења дизалице.

Седиште за руковаоца дизалице монтирано на стубу дизалице обезбеђује се сигурносном оградом.

Члан 64.

За време рада дизалице радници морају бити изван опасне зоне њеног рада.

8. Шумско-узгојни радови

Члан 65.

Хемијска средства за заштиту дрвећа, дрвних сортимената и биља у шумарству употребљавају се кад се ова заштита не може спровести употребом других средстава и мера.

Члан 66.

Прскање, запрашивање и посипање дрвећа, биља и дрвних сортимената хемијским средствима врши се помоћу одговарајућих уређаја, а код малих површина и ручно.

Члан 67.

При вршењу послова са хемијским средствима радницима се обезбеђују одговарајућа средства личне заштите.

9. Пружање прве помоћи

Члан 68.

Шумска радилишта морају бити повезана погодним средствима за комуникацију (радио-веза, телефон и др.) ради што ефикаснијег указивања медицинске помоћи

повређеним или оболелим радницима, а одређени број радника на радилишту мора бити обучен за пружање прве помоћи.

На радилишту мора бити обезбеђено одговарајуће превозно средство за превоз повређених, односно оболелих радника.

Члан 69.

На радилишту мора бити обезбеђена одређена количина противотрова и других лекова, а радници морају бити обучени за пружање прве помоћи у случају уједа змија и отровних инсеката.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 70.

Даном ступања на снагу овог правилника одредбе Правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама на експлоатацији шума („Службени лист ФНРЈ”, број 41/61) престају да се примењују као правила у смислу члана 94. став 1. тачка 15. Закона о заштити на раду („Службени гласник СРС”, бр. 21/78, 23/78, 22/79 и 10/85).

Члан 71.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Социјалистичке Републике Србије”.